

Biblioteca Sant Bartomeu

SECCIÓ COL·LECCIÓ LOCAL - DARRERES ADQUISICIONS

La Biblioteca continua adquirint llibres escrits total o parcialment per escriptors veïns del nostre poble, per tal de completar el seu fons de Col·lecció Local. Us fem a continuació cinc cèntims de les darreres adquisicions:

ANDREU LONCÀ

Professor d'ESO, crític literari i articulista al dominical *Lectura* del diari *Segre* amb la secció permanent titulada "Ciutat d'ideals". Va participar amb un capítol en el llibre *La Lleida del s. XX*.

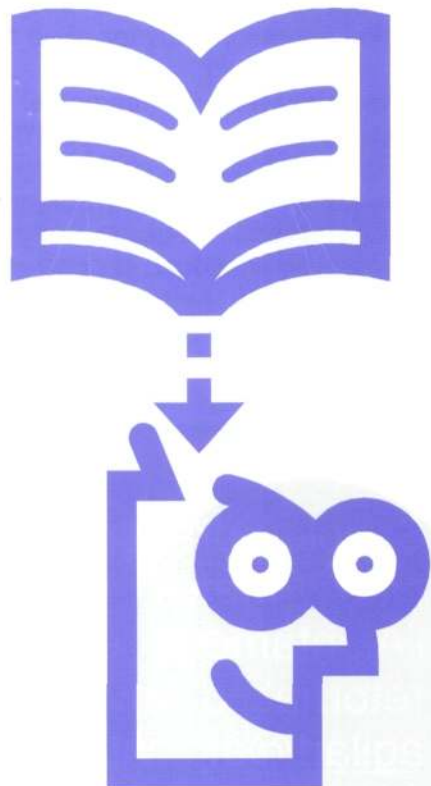
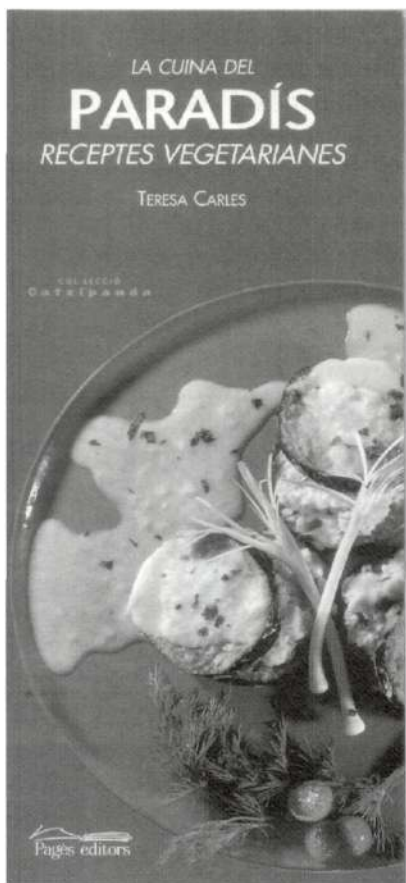
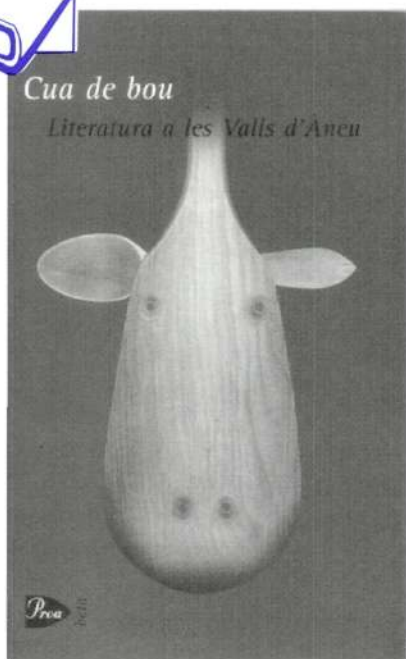
-Cua de bou: literatura a les Valls d'Àneu. Proa, 1999.

Recopilació de relats breus d'una sèrie d'escriptors catalans, on hi trobem la narració d'**Andreu Loncà** titulada "Confidències" (pàg. 103/106).

El volum lliga les experiències vinculades a la geografia de les Valls d'Àneu i a l'esperit col·lectiu de les cinc trobades d'escriptors que s'hi han celebrat entre 1994 i 1998.

-La cuina del paradís: receptes vegetarianes. Pagès Editors, 2002.

Aquest llibre de Teresa Carles cap de cuina del restaurant vegetarià Paradís de Lleida - aplega 115 receptes de cuina vegetariana. El pròleg del llibre és a càrrec d'**Andreu Loncà**, que ens descobreix el seu vessant de bon gurmè.

Llegeix !

MARIA PONS

Maria Pons és diplomada en Graduat Social i llicenciada en Filologia Romànica, especialitat de francès. Actualment és funcionària de l'Administració Pública, feina que compagina amb la docència. Va obtenir el premi Les Talúries l'any 1991 amb el llibre *Els perills de ser dona*.

-Els perills de ser dona. Pagès Editors, 1994.

Les protagonistes d'aquestes històries són dones normals. Estudiants de bona família, mestresses de casa, treballadores, esposes i mares amatents. I, com passa sovint en dones normals, víctimes de desamors, abandonades pels marits, perseguides sexualment a la feina i enganyades pels homes. Són, però, també dones que tenen la força suficient per a reaccionar davant la dissort. I ho fan les unes d'una manera enèrgica i les altres de manera sorprenent. Així doncs, cada narració es converteix en un *thriller* impactant.

En acabar la lectura hom es preguntarà: és perillós ser dona?, o és, potser, més perillós ser home?

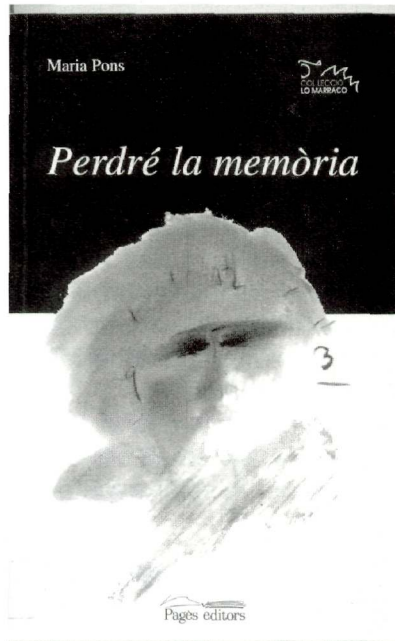
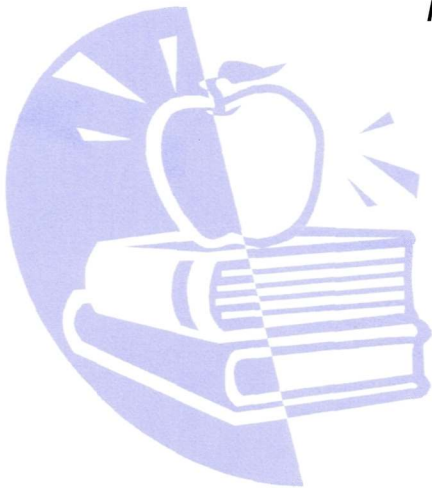
-Perdré la memòria. Pagès Editors, 1997.

Larga introspecció d'una dona que fa balanç de la seva vida, transcorreguda en diverses ciutats europees, sempre al costat, i a l'ombra, de l'home estimat. La protagonista està perdent, lentament, la memòria d'un amor que ha entregat sense condicions, sense límits, sense contracte. Un amor boig. Però no és sempre així el veritable amor? *Perdré la memòria* és la història d'un amor *fou*. Quan aquest amor va en una sola direcció, pot acabar en la degradació i la servitud de qui estima? I, aleshores, no és millor perdre'n la memòria? O, resulta preferible intentar desfer-se'n, sense preveure, però, les inesperades juguesques de l'atzar?

-Sonata per a homes. Pagès Editors, 1999.

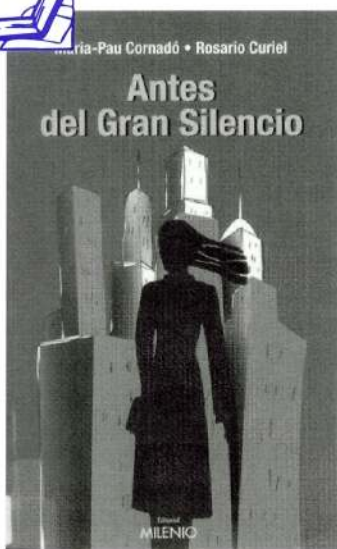
Es tracta del seu segon recull de contes i el quart llibre de narrativa. En *Sonata per a homes* són certament els homes els protagonistes de les històries. N'hi ha de tots els colors: ingenus, sensibles, indefensos, immadurs; però també: reaccionaris, covards, ganduls, aprofitats i, fins i tot, un pèl psicòpates. Les històries que componen el llibre incideixen i aprofundeixen en les qüestions que interessin l'autora: la dominació d'ells i d'elles -, la hipocresia, la infidelitat i, és clar, la venjança. El recull és un mosaic d'històries que es llegeixen al compàs d'una sonata, començada, i finalitzada, en *allegro*, encara que a algun lector lectora- li pugui sonar a rèquiem.

M. Carmen i Neli

Antes del gran silencio

La Biblioteca Sant Bartomeu ja té a la vostra disposició l'última novel·la de l'escriptora alpicatina Rosario Curiel *Antes del Gran Silencio* (Ed. Milenio, 2003).

Nascuda a Lleida l'any 1964, és doctora en Filologia Hispànica amb la tesi titulada *Alejo Carpentier: el arte de la historia*, Premi Extraordinari de Llicenciatura. Va

compaginar els estudis universitaris amb els de música clàssica i ha exercit la docència en l'àmbit universitari, encara que actualment és professora d'Educació Secundària.

Amb la seva primera novel·la, *El secreto de mi nombre*, fou finalista del premi Fernando Lara de novel·la 1996. L'any 1999 va publicar una segona novel·la, *Sobrehumanos y cebollas*, i és autora també del *libretto* de l'òpera de cambra *Azar* (amb música d'Albert Guinovart) i de la seva traducció al català.

L'obra que avui ens ocupa va ser donada a conèixer a la premsa per Sant Jordi i presenta la particularitat d'estar escrita a quatre mans. N'és

coautora la també filòloga Maria-Pau Cornadó. En tot cas, en cap moment el lector notarà que la feina l'han portat a terme dues escriptores, ja que les seves veus s'han fos perfectament en una a l'hora de relatar-nos la història i també en la creació dels personatges.

Ambientada a la ciutat de Nova York, l'acció transcorre en tres espais diferents de la ciutat, per tal d'emmarcar els diferents personatges, tots ells amb el denominador comú de la seva vinculació al món artístic. Personatges que van a la recerca de la felicitat i és per això que la trama psicològica juga un paper cabdal en el desenvolupament del relat, així com també hi és present la intriga.

Les autores han volgut també emmarcar la novel·la dins un espai temporal concret: l'acció comença la tardor de l'any 2000 i finalitza l'onze de setembre de 2001 amb la caiguda de les Torres Bessones, període de temps en què la vida de tots els personatges es precipita i en què dos homes completament oposats entren en la vida de la protagonista, Hanna Arrow.

El títol no ha estat triat a l'atzar, ja que aquell onze de setembre representa per a la veu narrativa el dia del *gran silencio* i fet i fet trobem al llarg de la novel·la moltes referències al silenci com a sinònim de perill, de tragèdia, de mort.

Neli i M. Carmen

Poema a la meva mare Anna

LA MARE

I

*La Vall, ample espai
on reposen aigües tranquil·les.
La Vall, glauca, immensa, termini
l'oblit de les meves agonies.*

II

*La Vall, nexa imperible
d'altívols pinacles espadats.
Granítics cims immortalitzats
que t'emparen del cataclisme.*

III

*La Vall d'ubèrrim solatge,
l'inici del batec d'aquest cor,
cap més llum foragita l'ombra
de mon alè, com la teva claror.*

Meritxell Sans Carré 1999 Febrer

Alabat siga Déu!

"Alabat siga (pronunciat *sigue*) Déu" és una exclamació que encara es pot sentir al nostre poble i que, com tantes altres, sobreviu en la memòria dels padrins i es troba, com passa sovint, en procés de desaparició.

Enfilo la reflexió lingüística del present número avisant del caràcter antropològic de l'article. El comentari girarà al voltant d'una expressió que va molt més enllà del seu significat literal i que permet un estudi més relacionat amb l'ús que amb el contingut o la forma.

Com passa amb altres exclamacions populars (tant si serveixen per demostrar sorpresa, com admiració, rebuig o, també, en el cas de la majoria de renecs) el contingut lèxic de la frase perd el seu sentit original i literal per adoptar-ne un de particular i independent (és el que els lingüistes anomenem lexicalització) que té un valor bàsicament pragmàtic (és a dir, relacionat amb l'ús que se'n fa) i hom l'utilitza, en aquest cas, quan vol expressar recel davant les conseqüències o resultats d'una acció, fet o esdeveniment propi o aliè; vindria a ser sinònima de la frase feta "Que sigui el que Déu vulgui!". A diferència d'aquesta, però, "Alabat siga Déu!" té, per a mi, un grau més alt de fossilització. Quan, de petit, sentia aquesta exclamació, he de confessar que la visualitzava com una sola paraula i no pas com a tres: "alabatsiguedéu!". No cal anar gaire lluny, de fet, per trobar grups lexicalitzats que avui ja només coneixem en la seva versió d'un sol mot, amb guionets o sense ("adéu", "estira-i-arrotonsa"...).

"Alabat siga Déu!", però, i per això em permeto de parlar-ne en aquesta secció, enclou a més tota una lliçó de dialectologia. No cal ser cap erudit per conèixer altres versions de la mateixa expressió que potser sonen més a català estàndard: "Lloat sigui (o sia) Déu", fórmula

utilitzada exclusivament quan la finalitat d'ús és bàsicament religiosa o com a expressió ritual, però que (com a mínim en la zona nord-occidental) no s'usa pas fora d'aquest àmbit, com sí que passa amb la que estem comentant.

"Alabat" és, simplement, una variant de "lloat", acceptada per la normativa.

La part més interessant des del punt de vista dialectològic la trobem en la segona paraula, el verb: "siga" (pronunciada amb la variant fònètica "sigue"). És la tercera persona del singular del present de subjuntiu del verb "ser", que en la normativa estàndard s'escriuria "sigui". El més curiós del cas és que la forma alpicatina actual no és ni "siga" ("sigue") ni "sigui", sinó "sigo" (per exemple: "no vull que sigo dit..."), amb aquesta terminació "-o" tan característica de la morfologia verbal del lleidatà. Què ha passat, doncs? D'on prové aquest "siga", pronunciat "sigue"? Molt senzill: és un fòssil, una forma lingüística que en altre temps devia ser normal en un àmbit més ampli (en algunes zones del nord-occidental encara es manté, i és la forma pròpia, per exemple, en valencià) i que a Alpicat, com en altres indrets, perviu ja tan sols en expressions d'aquest tipus, gràcies al fet que, quan s'usen, aquestes exclamacions deixen de tenir un significat literal i passen a adoptar, tan sols, un sentit pragmàtic (com si fossin un sol mot).

En realitat, i per corroborar la tesi, he recollit aquesta forma en altres expressions o frases fetes del nostre poble, per exemple: "No digos mal del dia fins que passat siga" (on s'ha de mantenir, a més, per exigències de la rima).

Llorenç Capdevila

EL Nou Pinetell

Col·labora!